Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	14Co/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6122433524
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Dzúriková
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2024:6122433524.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Anny Snopčokovej v právnej veci žalobcu: A. B., nar. X. XXXXXX XXXX, bytom C., D. X/X, právne zastúpený Mgr. Ivanom Bugri, advokátom, so sídlom Zvolen, Námestie SNP 23, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, Bratislava, Pribinova 2, o zaplatenie 6 586,82 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/75/2022-194 zo dňa 12. októbra 2023, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/75/2022-194 zo dňa 12. 10. 2023 p o t v r d z u j e .

II. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj len „súd prvej inštancie“ alebo aj „okresný súd“) výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6 586,82 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, a to do 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania.
1.1 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu dňa 10. októbra 2022 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 6 586,82 eur titulom náhrady škody, spôsobenej porušením smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“).
1.2 Po prejednaní veci, po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba je dôvodná v celom rozsahu. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca si uplatňuje voči žalovanému nárok titulom náhrady škody z porušenia práva Európskej únie, analogicky uplatnený podľa ustanovení o nemajetkovej ujme, vo výške 6 586,82 eur za obdobie od septembra 2019 do augusta 2022, a to ako dôsledok nesprávnej implementácie Smernice do zák. č 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o hasičskom a záchrannom zbore“). Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo medzi stranami sporu sporné, že v žalovanom období žalobca odpracoval spolu 1 814,04 hodín služobnej pohotovosti (určenej aj nariadenej), a že žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Žalobca odslúžil služobnú pohotovosť, za obdobie september 2019 až december 2019 v rozsahu 211,15 hodín (15%-nej určenej služobnej pohotovosti), za obdobie január 2020 až december 2020 v rozsahu 661,96 hodín, (654,96 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti a 7 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja), za obdobie január 2021 až december 2021 v rozsahu 501,21 hodín (473,21 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti a 28 hodín

30 %-nej určenej služobnej pohotovosti) za obdobie január 2022 až august 2022 v rozsahu 439,72 hodín (432,19 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti a 7,53 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti). Uvedené skutočnosti boli preukázané tabuľkou odpracovanej pohotovosti za žalované obdobie 09/2019 – 08/2022. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný žalobcom predložené listinné dôkazy a z nich vyplývajúce skutočnosti týkajúce sa služobného pomeru žalobcu, počtu odpracovaných hodín žalobcom, počtu hodín odpracovanej určenej a nariadenej služobnej pohotovosti, o hodinovej sadzbe a o prítomnosti žalobcu na pracovisku počas služobnej pohotovosti nerozporoval, výslovne ich nepoprel, a preto tvrdenia žalobcu o uvedených skutočnostiach, s poukazom na § 151 ods. 1 CSP, považoval súd prvej inštancie za nesporné.

1.3 K otázke pasívnej vecnej legitimácie súd prvej inštancie uviedol, že v danom spore sa jedná o absolútnu objektívnu zodpovednosť členského štátu Európskej únie, čo znamená, že zodpovednosť členského štátu platí v prípade každého porušenia práva únie bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa porušenia dopustil a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má, podľa vnútroštátneho práva, povinnosť škodu nahradiť. Z uvedených dôvodov je preto žalovaný – Slovenská republika, v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, za ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí Hasičský a záchranný, ktorého príslušníkom bol žalobca v žalovanom období. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je zároveň štátny orgán, do kompetencie ktorého spadá zodpovednosť aj za riadnu transpozíciu smerníc Európskej únie do slovenského právneho poriadku týkajúce sa úpravy požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (pozri rozhodnutia Európskeho súdneho dvora C- 429/09, C-46/93 a C-48/93, C-118/08, C-437/05, C-397/01, C-403/01 a C-524/04).

1.4 Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že samotné znenie Smernice ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pričom podľa ods. 3 sa Smernica vzťahuje na všetky odvetvia činnosti verejné a súkromné podľa článku 2 smernice 89/391/EHS (ďalej len „Smernica 89/391/EHS“) bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Už z uvedených ustanovení Smernice 2003/88/ES je zrejmé, že táto smernica upravuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času a vzťahuje sa na všetky odvetvia činnosti verejné aj súkromné. Aj keď služba žalobcu ako hasiča, okrem iných úloh zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, za štandardných podmienok, činnosti ktoré sú s ňou spojené, možno vopred plánovať a to vrátane pracovného času. Výkon služby žalobcu sa tak podľa názoru súdu nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci. Aj v zmysle záverov rozhodnutí Európskeho súdneho dvora (C-52/04, C-397/01, C-403/01), sa na službu žalobcu Smernica vzťahuje v plnom rozsahu a činnosti vykonávané zásahovými silami verejnej hasičskej služby patria do pôsobnosti uvedených smerníc. Odchýlky sa môžu týkať len článkov 3, 4, 5, 8 a 16 Smernice, teda nie čl. 6 a maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času. Na základe uvedených skutočností prijal súd prvej inštancie záver, že služobná činnosť žalobcu ako hasiča, patrí do pôsobnosti Smernice.

1.5 Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd prvej inštancie skonštatoval, že Slovenská republika bola v rámci tvorby Zákona o hasičskom a záchrannom zbore povinná zabezpečiť aj stanovenie predpísaného limitu 48 hodinového maximálneho týždenného pracovného času v súlade s čl. 6 písm. b) Smernice pre každé obdobie 7 dní v rámci stanoveného referenčného obdobia. Súd prvej inštancie preskúmal znenie Zákona o hasičskom a záchrannom zbore (§ 85 ods. 1 a 2, § 86 ods. 2, § 92 ods. 1 a 2) a zistil, že predmetný zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby v rámci služobného času a v rámci určenej služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na služobný čas. Avšak napriek tomu, že stále ide o výkon štátnej služby, sa služobná pohotovosť nezapočítava do služobného času (pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom). Smernica, okrem maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času, aj v článku 2 bod 1 a 2 výslovne ustanovuje, že pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Čas určenej služobnej pohotovosti žalobcu má byť teda súčasťou služobného času (nejde o čas odpočinku). Z uvedených skutočností tak podľa názoru súdu prvej inštancie vyplynulo, že Zákon o hasičskom a záchrannom zbore je v rozpore so Smernicou, keď celkom nepochybne čl. 2 bod 1., 2. a čl. 6 písm. b) Smernice neboli do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, resp. vôbec. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne prebratie Smernice. Súd prvej inštancie v zmysle vyššie uvedeného skonštatoval, že práva žalobcu v žalovanom období boli porušované.

1.6 Súd prvej inštancie považoval porušenie práva žalobcu za dostatočne závažné a v tomto smere uviedol, že reálny služobný čas zodpovedajúci času, počas ktorého bol žalobca fyzicky prítomný v

mieste výkonu služby, dlhodobo a súvisle prekračoval, spolu s odslúženými služobnými pohotovosťami, maximálny 48 hodinový týždenný služobný (pracovný) čas (poukázal na rozhodnutia Európskeho súdneho dvora C-429/09, C-303/98, C-241/99, C-52/04, C-518/15). Súd prvej inštancie prijal záver, podľa ktorého samotná strata času odpočinku je dôvodom na priznanie škody z porušenia práva Európskej únie nedodržaním 48 h týždenného pracovného času. Škodu tak predstavuje najmä ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku straty odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny 48 h týždenný pracovný čas v súlade s čl. 6 písm. b) Smernice dodržaný. Súd prvej inštancie uviedol, že nárok žalobcu sa po právnej stránke analogicky subsumuje pod ustanovenia § 11 až 13 Občianskeho zákonníka o ochrane osobitnosti z dôvodu, že Smernica neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia a ani právny poriadok SR nemá výslovnú právnu úpravu vzťahujúcu sa k právu jednotlivca na náhradu škody proti štátu pri porušením práva Európskej únie, keď ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov takúto právnu úpravu neobsahuje.

1.7 Súd prvej inštancie mal za preukázané naplnenie podmienok pre priznanie náhrady ujmy, resp. škody žalobcovi a uviedol v tomto smere, že pokiaľ ide o priamu príčinnú súvislosť medzi porušením práva Európskej únie a škodou žalobcu z porušenia tohto práva, bola priama príčinná súvislosť v konaní preukázaná, pretože v prípade ak by transpozícia čl. 2 ods. 1 a čl. 6 písm. b) Smernice do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore bola správna, žalobcovi by nemohol byť služobný čas, ktorý mal odslúžiť, plánovaný tak, že už pri jeho plánovaní bolo zrejmé, že bude prekračovaný 48 hodinový pracovný týždeň. Článok 6 písm. b) Smernice je pritom jasnou a konkrétnou normou Európskej únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu. Žalobcovi tak vznikla škoda z dôvodu, že Smernica nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky správne transponovaná a dodržiavaná.

1.8 Pokiaľ ide o výšku náhrady, škoda spôsobená jednotlivcovi porušením práva Európskej únie musí byť nahradená tak, aby bola primeraná vzniknutej škode. Súd prvej inštancie pri posúdení nároku žalobcu vychádzal analogicky z ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a skonštatoval, že nakoľko došlo k porušeniu práva žalobcu na odpočinok po práci, prišiel žalobca v tomto dôsledku aj o čas, ktorý by mohol venovať osobným a rodinným aktivitám, fyzickej či psychickej relaxácii. Vzhľadom na sústavnosť a dlhodobosť porušovania práv žalobcu mal súd prvej inštancie za to, že iba samotné konštatovanie porušenia práv žalobcu, by nebolo dostatočným zadosťučinením. Spôsobilá forma odškodnenia porušených práv žalobcu tak bola podľa súdu prvej inštancie peňažná náhrada. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej škody, analogicky vo forme nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie vychádzal predovšetkým z výpovede žalobcu pokiaľ ide o pociťovanie vzniknutej škody ním samotným, ďalej z rozpisu jeho pracovnej pohotovosti, z evidencie dochádzky a z výplatných pások za žalované obdobie. Žalobca sa v konaní domáhal náhrady škody vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného času, pričom za primeranú náhradu považoval finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva Zákon o hasičskom a záchrannom zbore, ako pri nariadenej služobnej pohotovosti podľa § 122 ods. 1 predmetného zákona (t. j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Súd prvej inštancie stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu do jeho práv došlo, ako aj k následkom v živote žalobcu. Žalobca podľa dochádzkového systému odslúžil v období od septembra 2019 do augusta 2022, celkom 1 814,04 hodín, za ktoré si uplatnil škodu vo výške 6 586,82 eur. Uvedená suma predstavuje rozdiel medzi odmenou, ktorá sa priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 predmetného zákona, ktorá je vyššia (vo výške 50 % z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a pohotovosti podľa § 122 ods. 1 predmetného zákona, za ktorú je odmena nižšia (15% alebo 30 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku). Výšku škody potom žalobca určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 predmetného zákona za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 15 %) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti odpracovanej v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 30 %). Keďže žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, súd prvej inštancie ich považoval za nesporné a vychádzal z nich. Tvrdenie žalovaného, že žalobca pri výpočte nezohľadnil dovolenku, resp. práceneschopnosť, súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné, pretože ani podľa čl. 16 Smernice sa tieto do výpočtu maximálneho týždenného pracovného času v referenčnom období nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

1.9 S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že nemajetková ujma v zmysle vyššie uvedeného predstavuje za obdobie september 2019 až december 2019 spolu sumu 659,54 eur (nemajetková ujma za 15%-nú určenú pohotovosť spolu 659,54 eur a za 30%-nú určenú pohotovosť spolu 0,- eur), za obdobie január 2020 až december 2020 spolu sumu 2 355,79 eur (nemajetková ujma za 15%-nú určenú pohotovosť spolu 2 341,49 eur a za 30%-nú určenú pohotovosť spolu 14,30 eur), za obdobie január 2021 až december 2021 spolu sumu 1 859,24 eur (nemajetková ujma za 15%-nú určenú pohotovosť spolu 1 798,57 eur a za 30%-nú určenú pohotovosť spolu 60,67 eur) a za obdobie január 2022 až august 2022 spolu sumu 1 712,25 eur (nemajetková ujma za 15%-nú určenú pohotovosť spolu 1 695,49 eur a za 30%-nú určenú pohotovosť 16,76 eur). Celkovú výšku náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie september 2019 až august 2022 pri odpracovaných hodinách služobnej pohotovosti určenej podľa § 92 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore v rozsahu 1 814,04 hodín tak predstavuje súhrnne sumu požadovanú žalobou vo výške 6 586,82 eur. Uplatnenú sumu súd prvej inštancie považoval za primeranú nemajetkovej ujme, ktorá žalobcovi vznikla. Súd prvej inštancie žalobcom navrhovanú náhradu považoval za primeranú charakteru a spôsobu zásahu do práv žalobcu.
1.10 O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V konaní bol žalobca úspešný v celom rozsahu. Súd prvej inštancie mu preto priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP súd rozhodol len o nároku na náhradu trov konania. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný (ďalej aj len „odvolateľ“), a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP, pričom uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie napáda v celom rozsahu (výrok I. a II.) a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu.
2.1 Žalovaný v odvolaní namietol nedostatok právomoci súdu prvej inštancie vo veci konať a rozhodovať. Tiež namietol, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti kompetentných orgánov za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie Smernice. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením, že by Smernica bola do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore prebratá nesprávne. Tvrdil, že v konaní ide o nároky, ktoré vyplývajú z pracovnoprávneho vzťahu, pričom mzdový nárok sa „skrýva“ za náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy. Z uvedeného dôvodu podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku pasívnej vecnej legitimácie.
2.2 Podľa žalovaného súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť Smernice, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, vzhľadom na charakter vykonávaných činností, a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu, poukazujúc na čl. 1 ods. 2, 3, a 4 Smernice a čl. 2 ods. 1 a 2 smernice 89/391/EHS. Žalovaný tvrdil, že Smernica sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany a vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu. Podľa žalovaného rozhodnutie vo veci V-429/09 E. F. sa týka „mestského hasiča“ - zamestnanca B., preto ho nie je možné považovať za smerodajné. Žalovaný tvrdil, že článok 6 Smernice je spomenutý v článku 17 ods. 1 Smernice, ktorý umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania tohto článku, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia (ako to je v posudzovanom prípade), keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.
2.3 Žalovaný namietol, že žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalovaný tvrdil, že žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť. V tomto smere žalovaný zdôraznil, že žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t. j. nie len za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca, a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Žalovaný v odvolaní poukázal na zásadu, podľa ktorej musí poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody.
2.4 Žalovaný ďalej uviedol, že rozhodujúcou skutočnosťou je to, koľko času konkrétny príslušník skutočne strávil vykonaním štátnej služby za týždeň priemerne v rámci konkrétneho referenčného

obdobia. Z tohto dôvodu je pre zistenie, či skutočne došlo k porušeniu práv žalobcu nevyhnutné vypočítať čas, ktorý naozaj strávil vykonávaním štátnej služby, prípadne v služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, teda služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore rozvrhnutej podľa § 86 ods. 2 predmetného zákona.
2.5 Žalovaný tvrdil, že čo sa týka posúdenia, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či žalobca skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Takisto je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 4 mesiacov. Pri výpočte týždenného pracovného času treba teda počítať na základe referenčných období, a nie každý mesiac jednotlivo, tak ako to počíta a následne uvádza samotný žalobca v žalobe. Súd prvej inštancie nebral do úvahy nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 4 mesiacov, čo podľa žalovaného nie je v súlade so Smernicou. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca si pri svojich výpočtoch stanovil dlhšie referenčné obdobie (teda za každý kalendárny rok, t. j. referenčné obdobia v trvaní až 12 mesiacov), čo je v rozpore so Smernicou. Z uvedeného dôvodu žalovaný považuje žalobcom predložené údaje o priemernom týždennom pracovnom čase za irelevantné.
2.6 Žalovaný zdôraznil, že žalobca vo svojom písomnou vyjadrení zo dňa 5. júna 2023 akcentoval, že nežaluje nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet hodín odpracovaných nad 48 hodín týždenne. Z uvedeného dôvodu považoval žalovaný za nepochopiteľne, prečo sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú vyčíslil podľa celkového počtu (súčtu) hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mal reálne odslúžiť, a to bez ohľadu na skutočnosť, či tým malo (a ak áno, tak v akom rozsahu) dôjsť k prekročeniu 48 hodinového týždenného pracovného času. Žalovaný zdôraznil, že relevantným má byť iba to, či a v akej miere bol prekročený maximálny 48 hodinový pracovný čas, a preto nemôže žalobca pri výpočte žalovanej sumy vychádzať z počtu hodín služobnej pohotovosti. Žalovaný tvrdil, že nemajetkovú ujmu nie je možné vypočítať „tabuľkovo“, na základe akéhosi univerzálneho vzorca, ktorý vo svojom výsledku zodpovedá mzdovým nárokom.
2.7 Žalovaný ďalej namietol primeranosť výšky náhrady škody, resp. nemajetkovej ujmy v sume 6 586,32 eur, ktorú považoval za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu podstatne vyššia. Žalovaný mal za to, že žalobca v konaní nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života a najmä zásah do medziľudských vzťahov či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný dodal, že žalobca nepreukázal taký neoprávnený zásah do jeho práv, ktorý by odôvodňoval ním požadovanú výšku priznanej ujmy. Žalobca je povinný na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal reakciu v jeho súkromnom živote. Žalovaný namietol, že žalobca bližšie nekonkretizoval ujmu, ktorá mu vznikla. Žalobca síce apeloval na nedostatok času, ktorý by mohol stráviť s rodinou, avšak bližšie neuviedol akým spôsobom, t. j. neuviedol aké aktivity a aké povinnosti mu neostal čas v príčinnej súvislosti s nesprávnym prebratím Smernice. Žalovaný, poukazujúc na viaceré rozhodnutia okresných a krajských súdov tvrdil, že v obdobných prípadoch je primeraná výška priznanej škody medzi sumou 1 000,- až 2 500,- eur. Tiež namietol, že ak sa žalobca v prvom rade nedomáhal upustenia od nezákonného zásahu, (ktorý zásah stále pretrváva), nemožno na strane žalobcu hovoriť o vzniku nemajetkovej ujmy, ktorá by mala byť kompenzovaná v peniazoch.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že napadnutý rozsudok považuje v celom rozsahu za správny. Zdôraznil, že Smernica bola do vnútroštátnej právnej úpravy, t. j. Zákona o hasičskom a záchrannom zbore transponovaná len formálne. Porušovanie práv hasičov nerešpektovaním Smernice je pritom stav, ktorý trvá dlhoročne. Tvrdil, že je úplne logické a pochopiteľné, že sa žalobou domáha náhrady škody (v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch) za tisícky hodín, počas ktorých boli porušované jeho práva, kde táto ujma už logicky nemá byť ako inak aspoň čiastočne odškodnená, než poskytnutím peňažnej náhrady. Z hľadiska dôkazného preukázania rozhodujúcich skutočností dôvodnosti žaloby poukázal na to, že už k samotnej žalobe priložil relevantné listinné dôkazy - výpisy z dochádzkového systému SAP a výplatné pásky za každý mesiac žalovaného obdobia, pričom tieto dôkazy, ako ani skutkové tvrdenia ohľadne rozsahu počtu odslúžených hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré sa mu nezapočítavali do odpracovaných hodín, neboli ani samotným žalovaným absolútne nijako spochybnené. Dodal, že rovnako listinnými dôkazmi preukázal a na základe týchto vyčíslil, že priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia dosiahol 53,78 hodín týždenne. Táto najpodstatnejšia skutočnosť nebola žalovaným nijakým spôsobom spochybnená či popretá.

Vzhľadom na uvedené bol žalobca presvedčený, že svoj nárok odôvodnil a preukázal. K námietke, žalovaného že mu nie je zrejmé, prečo si žalobca svoju údajnú nemajetkovú ujmu ohodnotil sumou 3,63 eur za každú hodinu, počas ktorej malo dochádzať k porušovaniu jeho práv uviedol, že táto suma nebola a nie je základom pre výpočet žalovanej sumy, ale je „len“ výsledkom porovnania žalovanej sumy s počtom hodín žalobcom odpracovanej určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Odhliadnuc od uvedeného, podľa názoru žalobcu pre posúdenie primeranosti žalovanej výšky v týchto sporoch ani nie je v konečnom dôsledku rozhodujúce to, aký spôsob výpočtu či stanovenia výšky nároku žalobca použije, ani to, aké premenné pri prípadnom výpočte zohľadní (teda napr. aký výpočet hodín či určenie konkrétnej sumy odškodnenia za určitú jednotku času použije), podstatné je najmä to, aby súdom priznaná výška náhrady bola primeraná ku všetkým okolnostiam, za ktorých škoda (ujma) vznikla a jej následkom. Žalobca dodal, že aktuálne už žalovaný v odvolaní namiesto pôvodného skutkového tvrdenia nanovo formálne namieta, že priemerný týždenný pracovný čas má byť prepočítaný na referenčné obdobie 4 mesiacov. Aj v tomto smere sa žalovaný v prvom rade dostáva do rozporu s jeho vlastnými tvrdeniami a prechádzajúcou argumentáciou, kedy vo vyjadrení žalovaného zo dňa 17. marca 2023 opakovanie zdôrazňoval a pri svojom „výpočte“ aplikoval 6 mesačné „referenčné obdobia“, pričom poukazoval aj na možnosť použitia 12 mesačného „referenčného obdobia“. Okrem toho, žalovaný sa síce aktuálne dovoláva práve použitia 4 mesačného referenčného obdobia, avšak okrem tohto všeobecného tvrdenia ďalej ani len netvrdí, či vôbec v takomto „referenčnom období“ nemalo podľa neho dochádzať k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času. A ak áno, v ktorom konkrétnom referenčnom období a najmä kým, resp. čím presne stanovenom referenčnom období, pretože Smernica v článku 16 hovorí, že „členské štáty môžu stanoviť“ referenčné obdobia v rôznej dĺžke. Táto námietka žalovaného je tak zjavne čisto formálna, absolútne ničím nekonkretizovaná, a ak by ju aj žalovaný v odvolaní konkretizoval a mienil použiť ako prostriedok procesnej obrany, išlo by o neprípustnú novotu v odvolacom konaní.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný (replika), ktorý uviedol, že sa v plnom rozsahu pridržiava svojho odvolania a všetkých svojich predchádzajúcich vyjadrení a podaní.

5. V dôsledku odvolania podaného žalovaným proti rozsudku súdu prvej inštancie krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov - ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 ods. 1 CSP „a contrario“ rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Na základe podaného odvolania žalovaného tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôkazy vykonané v konaní vyhodnotil podľa § 391 ods. 1 CSP a rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd uvádza, že odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (vo veci samej), nežiadal ani doplniť dokazovanie za podmienok ustanovených v § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré by nemohli bez svojej viny byť prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o veci vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom v súdenej veci neboli naplnené procesné predpoklady doplňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ust. § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania žalovaného a odvolacie dôvody uvedené v podanom odvolaní odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie

nie je dôvodné, nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Po preskúmaní veci nezistil odvolací súd žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

9. S poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, ako vo výrokovej časti, tak aj v časti odôvodnenia, a zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nad rámec uvedeného k zásadným odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza.

10. Žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nemal kompetenciu konštatovať, že obsah Smernice bol do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore prebratý nesprávne, takýto záver nemohol si osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, pričom zároveň namietal v tejto časti arbitrárnosť rozsudku, keď podľa žalovaného sa súd prvej inštancie nezaoberal otázkou, či do jeho právomoci vôbec patrí posudzovanie takto nastolenej otázky. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že súd prvej inštancie v danej veci mal právomoc na prejednávanie sporu. S poukazom na ust. § 3 ods. 1 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. V zmysle § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávnych vzťahov štát, je právnickou osobou. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia - transpozície smernice Európskej únie do vnútroštátneho právneho poriadku, je potrebné zaradiť medzi súkromnoprávne spory, pričom odvolací súd poukazuje na to, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy. Z týchto dôvodov preto súd prvej inštancie mal právomoc prejednať a rozhodnúť predmetný spor žalobcu a žalovaného o náhradu škody, ktorej sa domáhal ako nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie pri posudzovaní veci predmetu sporu musel posudzovať zodpovednosť žalovaného za škodu žalobcovi, ktorá mu bola spôsobená porušením práva únie, pričom jedným z predpokladov zodpovednosti je „dostatočne závažné porušenie právnej normy únie, ktorej cieľom je priznanie práv jednotlivcom“, súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva únie pri preberaní Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to konkrétne vo vzťahu k Zákonu o hasičskom a záchrannom zbore, čo znamená, že v jednotlivostiach bol oprávnený a povinný skúmať, či predmetný zákon zodpovedá cieľom čl. 6 písm. b) Smernice. Z týchto dôvodov preto argumentácia žalovaného v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie nebol oprávnený, a teda nemal právomoc posudzovať súlad predmetného zákona so Smernicou, podľa názoru odvolacieho súdu je nedôvodná. S otázkou právomoci súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nároku žalobcu sa súd prvej inštancie vysporiadal správne.

11. K námietke žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, žalovaný v konaní poukázal na potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ s tým, že na aplikácii Smernice sa žalovaný nepodieľal. Uvedená námietka nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodná. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie o nesprávnom prebratí smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky stotožňuje, pričom skutočnosť, že žalovaný sa priamo nepodieľa na aplikácii Smernice, resp. Zákona o hasičskom a záchrannom zbore vo vzťahu k žalobcovi, je z hľadiska prejednávaného sporu bez právneho významu. Odvolací súd poukazuje na to, že podľa čl. 29 Smernice táto smernica je adresovaná členským štátom, pričom žalovaný ako členský štát Európskej únie a adresát Smernice po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je zodpovedný za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice; v prípade že štát túto povinnosť nesplní, je štát, teda žalovaný, zodpovedný aj za nesprávnu aplikáciu Smernice pokiaľ k nesprávnej aplikácii smernice došlo v dôsledku jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Keďže Smernica je určená štátu, teda žalovanému, ktorý zodpovedá za jej správne prebratie, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym prebratím Smernice do právneho poriadku je pasívne vecne legitimovaný žalovaný (štát). Z týchto dôvodov preto odvolací súd námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v spore považuje za nedôvodnú.

12. Odvolací súd za nedôvodnú považuje aj námietku žalovaného, v ktorej namietal, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj pôsobnosť Smernice, ktorá sa na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany (čl. 1 ods. 3 Smernice v spojení s

čl. 2 Smernice Rady 89/391/EHS zo dňa 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci), pričom zároveň namietal, že rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C 429/09 sa týka „mestského hasiča“, a preto ho nie je možné považovať za smerodajné, resp., že Smernica sa na žalobcu nevzťahuje v plnom rozsahu, pretože to neumožňuje charakter vykonávaných činností a rozvrh služobného času, keď činnosť žalobcu patrí medzi odvetvia a činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie pri právnom posúdení veci aj v znení Smernice správne pri rozhodovaní vychádzal aj z príslušnej judikatúry Súdneho dvora, pretože súd je povinný plne uplatňovať výklad práva únie, ktorý Súdny dvor Európskej únie podal (viď rozsudok C-261/2021 zo dňa 7. júla 2022). Žalovaný sa bráni v rovine všeobecnej polemiky so závermi súdu prvej inštancie, bez dopadu na záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie, od ktorých niet dôvodu sa odchýliť, vzhľadom na obdobné skutkové okolnosti prípadu. Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že čl. 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že Smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne, pričom nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom, alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným, a to aj v prípade, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojim charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám; na účely Smernice pojem pracovníka nemôže byť vykladaný rôzne podľa právnych predpisov toho ktorého štátu, ktorý je členským štátom Európskej únie, ale má autonómny význam vlastný právu únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať žiaden dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva únie. Znamená to teda, že skutočnosť, či niekto je podľa vnútroštátneho práva dobrovoľným hasičom alebo profesionálnym hasičom, nie je vo vzťahu k posudzovaniu charakteristiky pracovníka relevantná, a na takéhoto pracovníka sa vzťahujú ustanovenia Smernice (rozsudky C-397/01 až C-403/01, C-429/09, C-518/15). Vzhľadom už na vyššie uvedené je preto nedôvodná odvolacia námietka žalovaného, že Smernica sa nevzťahuje na žalobcu ako hasiča a bez právneho významu je skutočnosť, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom, resp. služobnom pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Čl. 6 písm. b) Smernice predstavuje v rozsahu v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, alebo akémukoľvek obmedzeniu a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (rozsudok C-429/09 vo veci F. body 33. až 35.). Členské štáty teda nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku, alebo určitým spôsobom obmedzovali (C-397/01 bod 99., C-429/09 body 35. a 52.). Súdny dvor Európskej únie judikoval, a to opakovane, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 bod 95.) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (rozsudok C-437/08 bod 27.). Súdny dvor Európskej únie osobitne v prípade hasičov potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou (rozsudok C-429/09, C-52/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t. j. v mieste výkonu práce, celý čas služobnej pohotovosti je potom potrebné započítať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b) Smernice. Námietka žalovaného, že Smernica sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času, ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je preto z vyššie uvedených dôvodov nedôvodná. Odvolací súd poukazuje na to, že aj z aktuálnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že v prípade, ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (rozsudky vo veci C-214/20, C-580/19, C-344/19).

13. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní uvádza, že článok 17 ods. 1 Smernice umožňuje členským štátom, aby sa odchýlili od uplatňovania tohto článku za predpokladu, že dodržujú všeobecnú zásadu ochrany, bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia, keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej obrany (ako je v súdenej veci), odvolací súd uvádza, že túto odvolaciu námietku nemožno považovať za dôvodnú, pričom odvolací súd sa v plnom rozsahu zhoduje s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k tejto námietke, ktorý názor súdu prvej inštancie tento podrobne odôvodnil, pričom správne súd prvej inštancie vyslovil záver, že hoci v článku 17 Smernice bola daná možnosť členským štátom odchýliť sa za určitých podmienok od jednotlivých ustanovení smernice podľa článku 17 ods. 3 písm. b) Smernice, v ktorej je uvedené, že v súlade odstavcom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky len od článkov 3,4,5,8 a 16, avšak odchýlku od článku 2 alebo 6 Smernica nepripúšťa.

14. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody, pričom veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný, odvolací súd uvádza, že zo žaloby, ako aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je nepochybne zrejmé, že žalobca uplatnil nárok na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) z dôvodu, že u žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného k vzniku škody (nemajetkovej ujmy), v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy SR) z dôvodu, že účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia Smernice zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania, alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože reálne musel odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice a musel tráviť čas v práci, prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, záľubám, resp. iných aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Je tiež zrejmé, že výšku nároku žalobca odvodil od počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a neboli mu započítané do služobného času. Žalobca si žalobou neuplatnil nemajetkovú ujmu podľa počtu odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne, pričom za primeranú náhradu označil žalobca finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva Zákon o hasičskom a záchrannom zbore pri nariadenej služobnej povinnosti podľa § 122 ods. 2 písm. a) predmetného zákona.

15. Súd prvej inštancie dospel k správnemu záveru ohľadom splnenia predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi porušením práva únie, pričom predmetné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva únie vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva únie, ak porušená norma práva únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám, alebo zakladá povinnosti pre členský štát, porušenie práva únie je dostatočne závažné a medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd. Odvolací súd je v súlade s názorom súdu prvej inštancie toho názoru, že v súdenej veci boli predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi v dôsledku porušenia práva únie splnené. Odvolací súd uvádza, že článok 6 písm. b) Smernice priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas, vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Toto ustanovenie Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, keď do pracovného času sa v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice žalobcovi nezapočítava čas služobnej pohotovosti, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, a to listinnými dokladmi, ktoré boli vypracované zamestnávateľom žalobcu, že za žalované obdobie, ktoré je predmetom sporu, a to tri roky spätne pred podaním žaloby na súd dňa 10. októbra 2022, opakovane dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný služobný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín, na čo poukázal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Zároveň je splnená aj podmienka porušenia práva únie dostatočne závažným spôsobom, keďže porušenie článku 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej

únie (rozsudok C-429/09). Splnená je aj podmienka príčinnej súvislosti medzi porušením práva únie členským štátom a vznikom ujmy u jednotlivca, keď v príčinnej súvislosti s porušením práva únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody (nemajetkovej ujmy), a to v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia v zmysle článku 40 Ústavy SR a tiež v dôsledku zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život v zmysle článku 19 ods. 2 Ústavy SR, keďže žalobca reálne musel odpracovať viac ako bol povinný v zmysle Smernice, a to na úkor svojich blízkych ako aj seba, pričom musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať rodine, priateľom, svojim záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s pracovným zaradením žalobcu. S ohľadom na povahu škody nie je pre vec relevantné, o aké konkrétne (vyšpecifikované) činnosti či aktivity bol žalobca porušením práva únie ukrátený, pretože tieto sa z logiky veci – s prihliadnutím na rozmanitosť a nepredvídateľnosť života – nedajú absolútne konkretizovať. Dôležitým je pre posúdenie ujmy objektívne kritérium, a to, že žalobcovi bolo v dôsledku porušenia práva únie zasiahnuté do práva na ochranu zdravia a práva na súkromie a rodinný život.

16. Nie je dôvodná ani odvolacia námietka žalovaného, že medzi porušením práva únie a vznikom škody žalobcu nie je príčinná súvislosť z dôvodu, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práva a nepožiadal ho o náhradu škody, a teda nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody. Odvolací súd uvádza, že na postavenie žalobcu ako hasiča sa vzťahuje judikatúra Súdneho dvora (rozsudky C-429/09 a C-445/06), z ktorej judikatúry vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať, výkon práv priznaných jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva únie by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo únie, a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel. Pracovníka je potrebné považovať za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať, vzhľadom na toto slabšie postavenie, môže byť takýto pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka. Vo veci ako je vec tohto súdneho sporu, ktorá sa týka porušenia ustanovenia práva únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa, vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požiadali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku tohto porušenia by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňaté z ich dodržovania; vyžadovanie takejto podmienky by potom znamenalo spochybňovanie práva na náhradu škody, ktorý má základ v právnom poriadku únie a povinnosti členských štátov zabezpečiť jeho dodržiavanie bez toho, aby ju mohli preniesť na jednotlivcov. Článok 6 písm. b) Smernice nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením, a preto za týchto podmienok správne dospel súd prvej inštancie k záveru, že nemožno považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že boli porušené jeho práva, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto škody najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi. Predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobcovi boli splnené.

17. Odvolací súd uvádza, že Smernica neobsahuje ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Náhrada škody spôsobená jednotlivcovi (občanovi členského štátu EÚ) porušením práva únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu práv jednotlivca. Vnútroštátne právo členských štátov musí určiť, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektívnosti bolo stanovené, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a tiež definovať pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok SR tiež nemá výslovnú úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci takúto právnu úpravu neobsahuje, preto súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až 13 Občianskeho zákonníka). Žalovaného odvolacia námietka, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu nie je dôvodná, pretože z vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v žalovanom období od septembra 2019 do augusta 2022

odpracoval celkovo 1 814,04 h služobnej pohotovosti, ktoré mu v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice neboli započítané do pracovného času a zároveň opakovane dochádzalo u žalobcu k prekračovaniu limitu 48-hodinového týždenného služobného odpracovaného času. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil doklady od svojho zamestnávateľa, ktoré žalovaný relevantným spôsobom nespochybnil a nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie.
17.1 Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že v rámci žalovaného obdobia dosahoval jeho priemerný pracovný čas 53,78 h týždenne a v rámci jednotlivých období dosahoval jeho priemerný pracovný týždenný čas za: obdobie september 2019 až december 2019 56,63 h, za rok 2020 52,88 h a za rok 2021 48,73 h, za obdobie január 2022 až augusta 2022 56,89 h, čo preukazoval výpismi plánu služieb z dochádzkového systému SAP za obdobie 09/2019 – 08/2022, pričom žalovaný uvedené skutkové tvrdenia a listiny žalobcu účinne nerozporoval. Zároveň odvolací súd kontrolou počtu odpracovaných hodín služobnej činnosti a služobnej pohotovosti zistil, že v žalovanom období skutočne dochádzalo k opakovanému prekročeniu maximálneho prípustného týždenného pracovného času podľa Smernice. Výkazom o služobnej činnosti žalobca preukázal, že v žalovanom období bolo porušované jeho právo na 48 hodinový maximálny týždenný pracovný čas vyplývajúci z článku 6 písm. b) Smernice.

18. Žalovaný v odvolaní namietal spôsob, akým žalobca vyčíslil nemajetkovú ujmu. Odvolací súd aj túto námietku považuje za nedôvodnú a uvádza k nej, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy v sume 6 586,82 eur, ktorú vyčíslil ako súčet odpracovaných hodín služobnej povinnosti za obdobie od septembra 2019 do augusta 2022, vrátane a rozdielu peňažnej náhrady vyplácanej za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore a náhrady za nariadenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a) Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie výpoveďou v spojení s listinnými dôkazmi, ktoré má žalobca k dispozícii od svojho zamestnávateľa preukázal, tak ako to vyhodnotil súd prvej inštancie, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom Európskej únie prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Žalobca sa domáhal náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil, a ktoré mu neboli započítané do služobného času (čo je rozpor s čl. 2 ods. 1 Smernice), nedomáhal sa nemajetkovej ujmy vyčíslenej za presný počet odpracovaných hodín nad limit 48 hodín týždenne. Z konania pred súdom prvej inštancie, ako aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalovaný nerozporoval dôkazy predložené žalobcom ani výpočet času služobnej pohotovosti a správne preto súd prvej inštancie dospel k záveru o prekročení maximálneho týždenného pracovného času (nad 48 h) v žalovanom období. Odvolací súd osobitne k predmetnej námietke žalovaného dodáva, že základnou požiadavkou pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy je zásada jej primeranosti k okolnostiam a následkom (intenzite) nezákonného zásahu do sféry poškodenej osoby. Pričom neexistuje paušálny vzorec výpočtu, resp. vyčíslenia nemajetkovej ujmy (nie je objektívne kvantifikovateľná), a preto sa spôsob ustálenia výšky nemajetkovej ujmy odvíja od konkrétnej povahy posudzovaného prípadu. V predmetnej veci išlo o zásah do osobnosti žalobcu spôsobený porušením maximálneho limitu týždenného pracovného času, keď do pracovného času, resp. služobného času žalobcu, neboli zahrnuté hodiny ním odpracovanej určenej a nariadenej pracovnej pohotovosti. Za posudzovaného stavu je tak podľa názoru odvolacieho súdu spôsob výpočtu ujmy žalobcom logicky a zákonne udržateľný, ktorý priamo a primerane reflektuje na nezákonnosť zásahu do jeho práv. Je len logickým vyústením úvah žalobcu, keď ním vyčíslená výška ujmy predstavuje cca 3,63 eura za každú hodinu odpracovanej služobnej pohotovosti (či už určenej alebo nariadenej), ktorá v rozpore s právom únie nebola zahrnutá do služobného času, a ktorú tak mohol žalobca venovať rozvoju rodinného či sociálneho života. S prihliadnutím aj na povahu zásahu do práva žalobcu, ako významného sociálneho práva únie, je možné výšku ujmy vyčíslenú žalobcom považovať za dostatočnú a primeranú, v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.
18.1 Odvolací súd k vyššie uvedenému poznamenáva, že polemika žalovaného v podanom odvolaní, keď uvádza, že otáznym zostáva akú činnosť by chcel žalobca vykonávať v čase služobnej pohotovosti, kedy musí byť prítomný na pracovisku, keď tento čas pripadá na nočné hodiny, ktoré každá fyzická osoba využíva na spanie a je objektívne (takmer) vylúčené, aby sa tento čas mohol využívať nejakou inou zmysluplnou činnosťou, prípadne ho plnohodnotne tráviť s rodinou, neobstojí. Námietka, že pokiaľ nie je nariadený služobný zákrok, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, s poukazom na to, že pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych zamestnanca a v čase služobnej pohotovosti sa preto od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť, a teda mimo času

skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, rovnako neobstojí, a to z dôvodu, že žalobca vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom, musí tam byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusí byť „aktívny“ počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, a že má vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti, nenachádza sa, a teda je oddelený od svojho vlastného sociálneho, súkromného prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám, je z týchto dôvodov fakticky vylúčená. Dokonca aj čas pracovnej pohotovosti strávený v domácom prostredí, či na telefóne predstavuje pracovný čas, nakoľko zamestnanec musí byť zastihnuteľný a jeho sloboda pohybu a sloboda organizovania času je značne obmedzená. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že práva žalobcu vyplývajúce zo Smernice neboli štátom dodržiavané, pričom zároveň bolo pomerne dlhé obdobie porušované právo žalobcu na odpočinok, a to aj napriek tej skutočnosti, že žalobca v spoločnosti plní zodpovedné úlohy, a preto bolo dôležité, aby mal možnosť si po práci náležite odpočinúť. Z týchto dôvodov preto odvolací súd považuje nárok žalobcu za dôvodný a prisúdenú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, a to aj v porovnaní s rozhodnutiami súdov v porovnateľných veciach (porovnaj rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/11/2022 zo dňa 23. februára 2023, sp. zn. 16Co/36/2022 zo dňa 23. marca 2023, sp. zn. 17Co/47/2022 zo dňa 23. novembra 2022, sp. zn. 14Co/34/2022 zo dňa 24. januára 2023, sp. zn. 14Co/113/2023 zo dňa 27. februára 2024), pričom k porušeniu práv žalobcu dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti.

19. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou žalovaného, že v súdenej veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobca sa mal domáhať upustenia od takéhoto zásahu od svojho zamestnávateľa, s poukazom na to, že žalobca sa domáha len finančného plnenia, ktoré má slúžiť len ako akási kompenzácia bez toho, aby tento údajný protiprávny stav bol do budúcna napravený. Súd prvej inštancie so zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené, a to právo na ochranu zdravia a právo na súkromie a okolnosti porušovania práva žalobcu správne dospel k záveru, že v súdenej veci sú splnené podmienky na aplikáciu § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t. j. na priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Aj podľa názoru odvolacieho súdu vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, keď žalovaný ako členský štát Európskej únie neprijal opatrenia nevyhnutné za zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice a zároveň za situácie, že do pracovného času nie sú zarátané nadčasy služobnej pohotovosti je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah, ktorým je štát namieste. Rovnako berúc do úvahy už vyššie uvedené neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a pod. Z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osobe v spoločnosti je len príkladmo uvedené, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom právna úprava v ust. § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie; týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia; peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nejavila ako postačujúca. Odvolací súd teda uvádza, že je v zhode s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi ako fyzickej osobe vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Keďže nemajetkovú ujmu nie je možné nahradiť inak z dôvodu uplynutia času, berúc do úvahy špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie tohto zásahu, nie je primerané porovnávanie s inými obdobnými prípadmi zásahov, ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní. Prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznané v prípadoch zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny a ani neprevyšuje náhrady priznané obetiam trestných činov. K námietke žalovaného o tom, že výška nemajetkovej ujmy by nemala byť vyššia ako náhrady priznané obetiam trestných činov, odvolací súd osobitne uvádza, že v predmetnej veci nejde o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy majúci svoj základ v zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorý v ustanovení § 17 explicitne reflektuje na potrebu rešpektovania výšky náhrad priznávaných obetiam trestných činov, a preto je aj v tomto smere odvolacia námietka žalovaného nedôvodná (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 273/2021). Odvolací súd považuje výšku nemajetkovej ujmy primeranú

k závažnosti nezákonného zásahu, spočívajúc v obmedzení žalobcu slobodne nakladať s voľným časom a organizovať sociálny a rodinný život a rovnako považuje odvolací súd výšku nemajetkovej ujmy primeranú k okolnostiam za ktorých k zásahu došlo, spočívajúc v dlhodobom časovom horizonte, v rámci ktorého dochádzalo k porušovaniu práv žalobcu. Zároveň neobstojí ani argumentácia žalovaného, že nemôže byť stranou sporu, nakoľko povaha nároku žalobcu má „mzdový“ charakter, pričom s touto odvolacou námietkou sa odvolací súd už vysporiadal v bode 11. a 14. odôvodnenia rozsudku.

20. Odvolací súd poukazujúc už na vyššie uvedené dôvody odvolacie námietky žalovaného nepovažoval za dôvodné.

21. Ako výrok závislý odvolací súd preskúmal i druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom žalobou uplatňovaného nároku bola nemajetková ujma žalobcom vyčíslená sumou 6 586,82 eur a žalobca bol v celom rozsahu úspešný, keď súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6 586,82 eur, súd prvej inštancie rozhodol podľa správnych ustanovení CSP, a tieto aj správne aplikoval. Odvolací súd z dôvodu vecnej správnosti potvrdil i závislý výrok o náhrade trov prvoinštančného konania.

22. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalovaného tento nebol úspešný ani sčasti, keď odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalobcovi, ktorý sa k odvolaniu žalovaného i vyjadroval, a to prostredníctvom právneho zástupcu. V súvislosti s odvolacím konaním tak žalobcovi trovy preukázateľne vznikli. S poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP odvolací súd uložil žalovanému, ako procesne neúspešnej strane sporu v odvolacom konaní, povinnosť nahradiť žalobcovi trovy vzniknuté v súvislosti s odvolacím konaním v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o výške trov.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).